

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 99/07-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 27. júna 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. K., Z., zastúpeného advokátom JUDr. J. S., P., za účasti Ing. H. K., Z., pre namietanú neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Zemianske Kostolany konaných 2. decembra 2006 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť Ing. J. K. **p r i j í m a** na ďalšie konanie.
2. Návrhu Ing. J. K. na vydanie predbežného opatrenia **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. decembra 2006 doručená sťažnosť Ing. J. K., Z. (ďalej len „sťažovateľ“), za účasti Ing. H. K., Z. (ďalej len „zvolená starostka“), ktorým sťažovateľ namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Zemianske Kostolany konaných 2. decembra 2006.

Zo sťažnosti vyplynulo, že: *«V čase volebného moratória (t. j. v čase 48 hodín a menej pred voľbami) dňa 30. 11. 2006, dala účastníčka konania - starostka obce a súčasne kandidátka na starostu obce Ing. H. K., rozniesť do všetkých domácností voličov obce*

Zemianske Kostol'any (do poštových schránok) leták - písomnú informáciu, v ktorom zverejnila zavádzajúce a nepravdivé informácie vo svoj prospech a v neprospech sťažovateľa.

V letáku hrubo ohovorila sťažovateľa a znížila jeho dôstojnosť a česť pred všetkými voličmi. (...)

V letáku účastníčka konania vykreslila sťažovateľa ako človeka - podvodníka, ktorý vo svojom volebnom programe oklamal voličov cit. : „...Ing. J. K. sa Vás snaží v poslednej chvíli ovplyvniť a ponúka voličom nereálne sľuby...“ ďalej účastníčka konania hrubo ohovorila a ponížila dôstojnosť sťažovateľa napr. tým, že napísala v letáku cit.: „... je úplne jasné, že sa chce za každú cenu a akýmkoľvek spôsobom dostať na miesto prvého občana obce, ktorý by mal obec reprezentovať...“ tzn. akoby nepriamo oznámila voličom, že sťažovateľ aj za cenu protizákonného konania (akýmkoľvek spôsobom) sa chce stať starostom.

Ďalej účastníčka konania hrubo ohovorila sťažovateľa a ponížila jeho dôstojnosť a česť pred všetkými voličmi, čo bolo v jeho neprospech a oklamala voličov vo svoj prospech tým, že oznámila všetkým voličom cit.: „Som rada, že ani ďalší kandidáti na starostu obce Ing. M. K. a Ing. M. Š. neprijali ním spomínanú špekulatívnu ponuku „obetovania sa“ v jeho prospech, nakoľko podľa môjho názoru zistili, že nekoná čestne“. (...)

Ďalej účastníčka konania v letáku znovu nepriamo označila sťažovateľa za klamára, keď uviedla o jeho volebnom programe, v ktorom okrem iného prezentoval zníženie miestnych daní, zvýšenie bezpečnosti občanov na miestnych komunikáciách, zavedenie mliečnych desiat pre školopovinné deti... atď., že cit.: „...či uveríte jeho prázdny sľubom a bezduchým rečiam...“ a znovu oznámila o sťažovateľovi nepravdivý údaj, ktorý bol spôsobilý značnou mierou ohroziť jeho vážnosť u voličov - spoluobčanov a tak závažným spôsobom ovplyvniť volebné rozhodnutie všetkých voličov, keď napísala cit.: „...nedopustíte, aby našu obec riadil človek, ktorý druhých obviňuje a sám vyvoláva medzi ľuďmi nenávisť, zlobu a pocit neistoty. “

Aj ostatné údaje, ktoré uviedla účastníčka konania v letáku, sa nezakladajú na pravde a v konečnom dôsledku vyznievajú tak, akoby sťažovateľ vo svojom predvolebnom letáku oklamal voličov. Napr. nie je pravdou údaj z letáku cit.: „... všetky uvedené súdne konania boli začaté výlučne z nesmiernej zanietenej iniciatívy Ing. J. K.“ Toto tvrdenie je

právny nezmysel. Súdne konania sa môžu začať len z iniciatívy prokurátora na základe obžaloby. Táto zavádzajúca informácia od účastníka konania bola taktiež spôsobilá ovplyvniť rozhodnutia voličov v hlasovaní v prospech účastníka konania a v neprospech sťažovateľa, hlavne u staršej skupiny voličov, ktorý nepoznajú dostatočne proces konaní v trestnoprávných veciach. (...)

Aj ďalší údaj, ktorý uviedla účastníčka konania vo svojom letáku je spôsobilý úmyselne oklamať voličov vo svoj prospech a v neprospech sťažovateľa, cit.: „...V tejto súvislosti Vás chcem ubezpečiť, že som sa nikdy nedopustila žiadneho protiprávneho konania a už vôbec nie vo vzťahu k obecným záležitostiam...“

Opak je pravdou. Len nedávno nadobudol právoplatnosť „Rozsudok“ Krajského súdu v Trenčíne, v ktorom sa konštatuje protizákonné konanie účastníčky konania, ktorá v rozpore so zákonom č. 369/90 Zb. (o obecnom zriadení) protizákonne odvolala siedmych poslancov obecného zastupiteľstva.

Opätovne sa u účastníčky konania potvrdila úmyselná zavádzajúca manipulácia s mienkou voličov v jej prospech a v neprospech sťažovateľa. Prečo účastník konania tak závažným spôsobom opäť oklamal v letáku zo dňa 30. 11. 2006 všetkých voličov? (...)

Aj ďalší údaj, ktorý uviedla účastníčka konania v letáku zo dňa 30. 11. 2006 je spôsobilý úmyselne oklamať voličov v jej prospech a v neprospech sťažovateľa, napr. cit.: „...ide o obvinenia, ktoré nemajú oporu v platných zákonoch a súdne konania budú zastavené...“

Znova je to úmyselný podvod voči voličom. Ako môže účastník konania tvrdiť dopredu ako sa skončia všetky jej súdne procesy? Chce tým účastníčka konania naznačiť, že si už teraz na súde „vybavila“ zastavenie súdnych procesov? Prečo účastník konania takýmto klamstvom voči voličom poškodil nezávislé súdnictvo na Slovensku a nezávislých sudcov?

Aj ďalší údaj, ktorý uviedla účastníčka konania v letáku zo dňa 30. 11. 2006 je spôsobilý úmyselne oklamať voličov v jej prospech a v neprospech sťažovateľa, napr. cit.: „...Myslím, že nikto z Vás neverí takým absurdným tvrdeniam...a že som v noci chodila po obci po požití alkoholických nápojov...“ (...)

Takisto údaj, ktorý uviedla účastníčka konania v letáku o sťažovateľovi, že cit.: „...Absurdné je aj to, že takto reaguje človek, ktorý podal proti Obci Zemianske Kostol'any

žaloby na súd a neoprávnene chcel... aby sa mu z obecných peňazí zaplatilo takmer pol milióna korún ...“ sa nezakladá na pravde a znovu o poškodenom uviedla nepravdivý údaj, ktorý bol taktiež spôsobilý poškodiť jeho meno pred voličmi v nadchádzajúcich voľbách.

Sťažovateľ nikdy nechcel, aby mu obec zaplatila pol milióna korún a vôbec nemôže byť absurdné to, keď človek si bráni svoje základné práva zaručené ústavou. Prečo účastníčka konania nazvala bránenie si základných práv a slobôd „ABSURDITOU“? Ba práve naopak, účastníčka konania v roku 2002 protizákonne zrušila sťažovateľovi mandát poslanca, čím mu zároveň porušila jeho základné ústavné práva zaručené čl. 30 ods. 1 a 4 ústavy. Sťažovateľ sa následne domáhal svojich práv na súde v občianskoprávnom konaní na ochranu osobnosti aj s finančným zadosťučinením vo výške 70 tis. Sk (nie pol milióna), a to v súlade s Nálezom Ústavného súdu SR I. ÚS 13/02-56, v ktorom Ústavný súd rozhodol, že zabránenie výkonu funkcie poslanca je tak závažný zásah do základných práv občana, že cit. „... len konštatovanie porušenia práv nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa a preto mu ... priznal aj primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch ...“ (Pozn. 100 000,- Sk) Občiansky súd jednoznačne skonštatoval (už právoplatne), že účastníčka konania porušila zákon. Avšak odmietol akceptovať totožný prípad judikatúry Ústavného súdu a nepriznal žiadne primerané finančné zadosťučinenie. (...)

V uvedenom letáku, ktorý dala účastníčka konania rozniesť do všetkých domácnosti voličov dňa 30. 11. 2006, bol sťažovateľ účastníčkou konania doslova „degradovaní“ na podvodníka a klamára.

Okrem toho účastníčka konania v letáku oznámila o sťažovateľovi také závažné urážlivé a nepravdivé údaje, napr. „... nekoná čestne..., ...vyvoláva medzi ľuďmi nenávisť, zlobu a pocit neistoty..., ...je jasné, že sa chce za každú cenu a akýmkoľvek spôsobom dostať na miesto prvého občana obce..., ...neprijali ním spomínanú špekulatívnu ponuku...“, ktoré jednoznačne poškodili sťažovateľovi ľudskú dôstojnosť, osobnú česť a značnou mierou ohrozili jeho vážnosť u spoluobčanov, čo muselo mať, resp. bolo spôsobilé tesne pred voľbami, zásadným spôsobom ovplyvniť volebné rozhodnutie voličov. (PL. ÚS 6/06-88).

Sťažovateľ doslova prežíval pocit frustrácie a bezradnosti. Nemohol sa už brániť zákonnými prostriedkami (hlavne z dôvodu moratória) a voličom dokázať, že údaje v letáku zo dňa 30. 11. 2006 sú podvodné a zavádzajúce, písané účelovo v prospech starostky -

účastnícky konania a v neprospech sťažovateľa. Je tiež otázne ako sa brániť, keď je Vám znížená česť a dôstojnosť hrubými urážkami.

Informovanosť voličov - obyvateľov obce týmito zavádzajúcimi informáciami a ohováračskými údajmi o sťažovateľovi mala 100 % účinnosť.

Použitý rozsah a intenzita informovanosti voličov obce Zemianske Kostolany bol zo všetkých známych metód šírenia informácií najúčinnější. Nie každý volič má možnosť počúvať informácie šírené rádiom, televíziou, obecným rozhlasom... ale doručení poštu (leták) má možnosť si prečítať každý volič. Bol to celoplošný informačný dosah.

Leták bol doručený do každej domácnosti, t. j. medzi všetkých 1 665 obyvateľov obce, tzn. medzi všetkých 1 347 potenciálnych voličov.

Presný vplyv úmyselne rozšírených nepravdivých a zavádzajúcich informácií a ohováračských údajov na rozhodnutia voličov síce nie je zistiteľný, ale možno usúdiť, že vo svojom súhrne ovplyvnili volebné rozhodnutie voličov do takej miery, že to malo vplyv na výsledok hlasovania. (PL. ÚS 6/06-88).

Tzv. „dôveryhodnosť“ poskytnutých údajov bola medzi voličmi o to väčšia, že tieto údaje poskytla sama starostka obce, najvyššia predstaviteľka a štatutárka obce (zák. 369/90 Zb. o obecnom zriadení) a veľká väčšina voličov jej uverila, nakoľko predpokladala, že verejný činiteľ musí vždy konať čestne a zodpovedne a hájiť záujmy obyvateľov. Opak bol pravdou. Starostka zneužila svoju funkciu na šírenie ohováračských, zavádzajúcich a skresľujúcich údajov, ktoré v letáku vyzneli v jej prospech ako kandidáta na starostu obce a v neprospech sťažovateľa.

I keď nepriamo a len štatisticky sa ovplyvnenie voličov uvedeným letákom dá porovnať počtom získaných podpisov pod petíciou, ktorú musel každý zo štyroch nezávislých kandidátov predložiť pri registrácii. Počet hlasov na petíciách sa u každého nezávislého kandidáta pohyboval od 120 do 150.

Približne 400 voličov, ktorí sa zúčastnili hlasovania, neboli na petíciách podpísaní. To znamená, že 400 voličov sa nejakým pomerom rozdelilo medzi štyroch kandidátov a ich celkový počet mal byť u každého kandidáta teoretický vyšší ako počet podpisov pod petíciou.

Tak sa aj všeobecne stalo, že každý z ostatných troch kandidátov získal pri hlasovaní viac hlasov ako mal podpisov pod petíciou, len sťažovateľ mal neúmerne menej hlasov pri hlasovaní, ako počet podpisov pod petíciou (...).

Táto neprirodzená anomália rapidného úbytku priaznivcov u sťažovateľa, má všetky znaky zníženia vážnosti a dôstojnosti sťažovateľa u voličov vplyvom rozdávaného letáku, ktorý nepochybne ovplyvnil volebné rozhodnutie veľkého percenta voličov v prospech účastníka konania a v neprospech sťažovateľa pozn. je to len logický a právny rozbor volebného procesu, ktorý sa nedá presne dokázať).

Sme toho názoru, že zverejnenie urážlivých a ohováračských údajov v letáku voči sťažovateľovi, napr. ...nekoná čestne..., vyvoláva medzi ľuďmi nenávisť, zlobu a pocit neistoty..., sa chce za každú cenu a akýmkoľvek spôsobom dostať na miesto prvého občana obce..., sú tak závažné a takého rozsahu (oznámenie všetkým voličom v obci), že by mali priamy vplyv na volebné rozhodnutie voličov aj v tom prípade, ak by sa bol leták rozdával počas volebnej kampane, mimo volebného moratória.

Zverejnením týchto údajov bola znížená dôstojnosť, vážnosť a česť sťažovateľa pred voličmi, zaručená základným právom. (...)»

Podľa názoru sťažovateľa uvedenými skutočnosťami došlo k porušeniu „ústavy a zákonov“ a to:

„1) základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena, zaručeného čl. 19 ods. 1 Ústavy SR

2) základného práva prístupu k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok, zaručeného čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 31 Ústavy SR

3) vedenia kampane mimo určeného času, zaručeného § 30 ods. 2 zák. č. 346/90 Zb.

4) zverejňovania informácií o nezávislých kandidátoch v ich prospech, alebo neprospech písmom v čase 48 hodín a menej pred začiatkom volieb, zaručené § 30 ods. 11 zák. č. 346/90 Zb.“

Podľa sťažovateľa „protiústavná a protizákonná činnosť účastníka konania bola spôsobilá zmeniť výsledok volieb a viesť ku zvoleniu iného kandidáta. Jednoznačne sa porušili zákonné pravidlá šírenia informácií a práva na ochranu ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a ochrany mena v neprospech sťažovateľa a v prospech

účastníka konania takým intenzívnym a závažným spôsobom (rozšírenie letáku medzi všetkých 1 347 voličov obce t.j. 100 % celoplošná informovanosť), ktorý bol spôsobilý ovplyvniť maximálny počet voličov, že to mohlo viesť k ovplyvneniu výsledku volieb v prospech účastníka konania a v neprospech sťažovateľa, čím ide o dôvod pre vyhlásenie volieb za neplatné. (...)

K uvedeným porušeniam ústavy a volebného zákona došlo mimo samotného hlasovania a sčítania hlasov. Zasiahli však podstatnú časť volebného procesu...“

Zastávame názor, že dôvodom pre vyhlásenie volieb za neplatné je aj snaha o ovplyvnenie občianovho rozhodnutia zvlášť opovrhnutia hodným spôsobom priamo súvislým so vzťahom a dôverou medzi kandidátom a občanom - voličom aj mimo volebného moratória, v čase volebnej kampane a to takého rozsahu, intenzity a účinným spôsobom, že sa tým poruší základné právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena, pred veľkou skupinou občanov - voličov.

Inými slovami, aj keď týždeň pred voľbami oznámi kandidát o svojom protikandidátovi účinným spôsobom napr. tlačou údaje, ktoré sú značnou mierou spôsobilé ohroziť jeho vážnosť, dôveru a dobrú povest medzi spoluobčanmi - voličmi, je to konanie, ktoré má zásadný a priamy vplyv na hlasovacie rozhodovanie voličov a na ovplyvnenie výsledkov volieb, čím vzniká dôvod pre vyhlásenie volieb za neplatné.“

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd v danej veci takto rozhodol:

„Podľa § 63 ods. 1 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky sa vyhlasujú voľby za starostu obce Zemianske Kostolany, konané dňa 2. 12. 2006 za neplatné“.

Sťažovateľ navrhol aj vydanie nasledovného predbežného opatrenia:

„Miestna volebná komisia obce Zemianske Kostolany, vytvorená podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 346/90 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov je povinná zdržať sa vydania osvedčenia o zvolení za starostu obce Zemianske Kostolany Ing. H. K. do rozhodnutia veci samej.“

Alternatívne:

„Ing. H. K., ktorá kandidovala na starostu obce Zemianske Kostolány vo voľbách konaných dňa 2. 12. 2006 je povinná zdržať sa výkonu funkcie starostu až do rozhodnutia vo veci samej.“

II.

Ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí, pričom zistil nasledujúce skutočnosti: Právomoc ústavného súdu konať vo veci je daná podľa čl. 129 ods. 2 ústavy. Sťažnosť bola podaná kandidátom, ktorý vo voľbách získal viac ako 10 % platných hlasov (konkrétne 89 z 888 hlasov), teda je oprávnenou osobou. Sťažnosť bola podaná v 10 dňovej lehote podľa § 60 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Sťažnosť má zákonom predpísané náležitosti. Sťažovateľ zreteľne uvádza, akým postupom došlo, podľa jeho názoru, k porušeniu ústavy a volebného zákona. Na podporu svojich tvrdení navrhol dôkazy.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľom opísaný skutkový stav mohol znamenať porušenie ústavy a volebného zákona, a zároveň mohol ovplyvniť to, kto bol zvolený za starostu, pričom tento opis skutkového stavu nemožno pokladať za zjavne nepravdivý alebo nesprávny. Z tohto dôvodu sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

Keďže ústavný súd nezistil v rámci predbežného prerokovania sťažnosti žiadny dôvod na jej odmietnutie, sťažnosť podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde prijal na ďalšie konanie.

Ústavný súd nezistil splnenie zákonných podmienok pre vydanie predbežného opatrenia v zneniach navrhnutých sťažovateľom, preto jeho alternatívnej žiadosti v tomto smere nemohol vyhovieť.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2007